

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Ljubljana
Licejska knjižnica

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 13. januarja 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 5.

Ivan Rebek:

Državne dobave.

Težak boj, ki ga bje naša obrt in industrija, postaja z dneva v dan obupnejši. Obrati se ustavljajo, delavstvo se odpušča, situacija je vedno hujša in faktorji, ki imajo v rokah usodo slovenske podjetnosti, se niti ne zmenijo, da bi temu hirajočemu organizmu pomagali vsaj s kakšno injekcijo, ki bi mu dovolila vsaj še nekaj časa životariti. Kajti dokler se životari, je še vedno tu tudi upanje, da se ozdravi. Sicer se prav poredkoma slišijo tolažilni glasovi, ki vzbujajo neko upanje, kakor n. pr. v zadnjem času poročila o ukrepu Narodne banke, da se bo strožje nadzorovalo denarne zavode, ki zahtevajo brezmejno visoke obresti, češ da bo Narodna banka takim zavodom odtegnila svoj kredit, vendar se na take rešilne glasove preveč ne zida. Če bi se Narodna banka res brez ozira na levo in desno držala te parole, bi se brez dvoma kmalu pokazalo popoljšanje, toda dvomimo, da se bodo tak ukrepi izvršili. Korakati naprej z započetim tempom bi pa z druge strani pomenilo popolno propast posameznih podjetij in celokupnega gospodarstva. Primere takega ubijanja podjetnosti smo videli v Avstriji, Italiji in tudi pri nas se je to že začelo, treba je skrajne pozornosti, da ne pride do splošne katastrofe. Kaj je torej boljše, normalizirati obresti za vloge in kredite, ali riskirati, da se uniči celokupno gospodarstvo? Naši denarni zavodi ne bi smeli staviti industriji, obrti in trgovini za vzgled Nemške Avstrije, češ, da so obresti tam še večje kot pri nas, ampak kazale naj bi raje na vzglede v drugih solidnejših državah, saj je vendar znano, da je v naših industrijskih podjetjih mnogo francoskega, angleškega, tudi češkega kapitala, za katerega plačujejo dotična podjetja po 8 ali 9, kvečjemu 10% obresti. S kapitalom po takih obrestih je že mogoče obratovati, dasi je še vedno visok. Obrestovanje po višji nego 10 ali 12 procentni obrestni meri pa more voditi podjetje prav gotovo do neizogibnega poloma. To mora vsak uvideti, kdor je naredil točno bilanco za leto 1924.

Po prevratu so začela pri nas v vseh strokah z neverjetno hitrostjo rasti nova podjetja. V času povojne konjunktore so vsa dobro uspevala ali vsaj životarila. Toda časi so se spremenili; nastal je zastoj in naša podjetja bjejo danes proti inozemski konkurenci težak boj za obstanek. Naša lesna industrija je mogla vsaj do zadnjega porasta dinarja še životariti in ji tuja konkurenca ni še mogla toliko škodovati, drugače je pa pri železni industriji. Poleg vseh težav igrajo v železni industriji in obrti največjo vlogo surovine, ki so pri nas mnogo dražje nego inozemske in vsled česar je domačim izdelkom tudi pri 10% zaščiti izključeno konkurirati z inozemskimi fabrikami. Razlika med ceno za ves naš kovinski material napram cenam v inozemstvu je taka, da ne moremo z inozemskimi fabrikami konkurirati niti na prostem trgu niti pri državnih dobavah, kamor imajo inozemci na tak način popolnoma odprta vrata. In tu je neobhodno potrebna pomoč, ako nečemo upropasti velikega dela naše industrije in obrti.

Visoka cena, ki jo more plačevati naša podjetnost za surovino, bi se morala vsekakor pri oddaji drž. dobav upoštevati. Pri presoji del in materiala za državo odločuje strokovno osebje, to so v prvi vrsti inženirji.

Kot strokovnjaki morajo le-ti na podlagi svojega strokovnega znanja natančno preračunati, koliko stanejo ponudnika poleg materiala delavske mezde, režija itd. Če bi ti strokovnjaki pri oddaji državnih dobav to primerno upoštevali, bi morali priti do zaključka, da je domača ponudba vendar najcenejša, odnosno, da domače podjetje reflektira na najnižji zaslužek. Ker se pa tega ne upošteva, se oddaja 90% državnih dobav inozemskim tvrdkam.

Kriza naše žumske industrije in lesne trgovine.

(Nadaljevanje.)

Izprememba cenovnika za osiguranje valute.

Predvsem je vsled porasta dinarja nastala zopetna potreba povprečnega 25% nega znižanja cenovnika za osiguranje izvozne valute in sicer se predlaga v tem oziru konkretno za posamezne postavke cenovnika sledeče zneske.

- 89; drva, 10.000 kg, znižana na 1600 Din;
- 90; lesno oglje, 10.000 kg, znižano na 6000 Din;
- 91; lesno oglje (odpadki — prah, 10.000 kg, znižano na 900 Din;
- 92; stavbni les, jelkov in smrekov razžagan (deske, letve, kole, plohi, grede), 1 m³ znižan na 500 Din;
- 93; stavbni les, jelkov, obtesan (grede), od 8/8 do 18/30, 1 m³ znižan na 300 Din;
- 94; stavbni les, jelkov, okrogel (jadrniki, kole za hmelj, lantene-drogi za brodove), do 25 cm srednjega premera, 1 m³ znižan na 250 Din, preko 25 cm srednjega premera, 1 m³ znižan na 350 Din;
- 95; stavbni les, borov, razžagan, 1 m³ znižan na 700 Din;
- 96; stavbni les, borov, obtesan, 1 m³ znižan na 380 Din;
- 97; stavbni les bukov, razžagan, obtesan in okrogel (hlodi), oparjen, 1 m³ znižan na 600 Din, neoparjen na 325 Din;
- 98; stavbni les, hrastov, razžagan, 1 m³ znižan na 1250 Din;
- 99; stavbni les, hrastov, okrogel, hlodi, 1 m³ znižan na 450 Din, 1.60 do 2.20, kos znižan na 30 Din;
- 100; hrastovi pragi, 2.50 do 2.70, kos znižan na 50 Din, specialni, 1 m³ znižan na 1500 Din;
- 101; bukovski pragi, kos znižan na 30 Din;
- 102; stavbni les, razžagan, orehov in drugih plemenitih dreves, 1 m³ znižan na 1200 Din;
- 103; stavbni les, lipov, 1 m³ znižan na 600 Din;
- 104; stavbni les, razžagan, hrastov, jesenov, 1 m³ znižan na 800 Din;
- 105; doge, vedro znižano na 80 Din;
- 106; telefonski drogi, od 7 do 9 m dolgi, kos znižan na 35 Din.

Sporedne takse in stroški.

Pri manjših pošiljkih igrajo tudi sporedne takse pri carinski odpremi, ki se zaračunavajo v zlatu, kakor tudi stroški za uverjenje, ki znašajo po 90 do 120 Din za vsako uverjenje znatno vlogo. Mnogokrat se mora uverjenje obnoviti, ker dotični eksporter ni mogel vsled pomanjkanja vagonov tekom določenega roka blaga odpremiti, kar povzroča zopet nove stroške. V informacijo navajamo, da znašajo kljub odpravi carinskega posredništva še vedno stroški carinske odpreme pri enem vagonu navadnega mehkega lesa, ki je izvozne carine prost povprečno 80 do 100 Din.

Davčna vprašanja.

Dohodnina.

V davčnem oziru obremenjuje izkupilo za posekani les v najizdatnejši meri dohodnina, ki se pobira v Sloveniji po bivši avstrijskih zakonih in sicer zbog tega, ker se celotno izkupilo smatra za dohodek enega leta.

Teoretično je morebiti upravičeno, da se obdavči celoten dohodek v istem letu, v katerem se je realiziral, v praksi pa vodi do ostrin, ki so neznosne, ako se upošteva, da dosega

Priznam, da nimajo momentano na merodajnih mestih časa, da bi se lotili tega vprašanja, pričakujem pa sigurno, da bo takoj po volitvah v narodno skupščino prišlo na dnevni red vprašanje gospodarskega sveta, ki bo ob sodelovanju preizkušnih strokovnjakov mogel najti pot, kako odpomoči tem težkim razmeram. Kajti, ako bi se rešitev tega vprašanja še zavlačevala, kakor se zavlačuje že skozi 6 let, potem bo usoda naše podjetnosti zapečaten.

davek na dohodek, ki je potekal več desetletij, vsled davčne progresivnosti pri količkah izdatnem sekanju lesa 20% ali še več odstotkov izkupila.

Posestnik, ki poseka za 50.000 Din lesa, plača samo na dohodnini v letu, v katerem sprejme izkupilo, 8691 Din davka.

Preobčutno davčno obremenitev teh izkupil je že v predvojni dobi uvidela bivša avstrijska vlada in določila v čl. 15. izvršilnega predpisa IV. k zakonu o osebnih davkih, da se sme izkupilo za les, kateri še ni zrel za posek, kot dohodek razdeliti na 6 zaporednih let, vsled česar je davek pri izrednih posekih izdatno nižji. Ako poseka posestnik za 50.000 Din lesa, ki ni še zrel za posek, plača 6 let zapored po 679 Din dohodnine, to je v šestih letih 4074 Din, torej polovico manj nego v primeru, da poseka zrel les. Ta določba ima tudi za žumsko gospodarstvo kvarne posledice.

Ker poteka dohodek tudi pri rednem sekanju dolgo vrsto let, bi bilo pravično, da se tudi pri rednem sekanju lesa porazdeli izkupilo za obdobje na najmanj 6 let.

Cestne doklade.

Nadalje pripominjamo, da uničujejo lesno industrijo in trgovino eksorbitantni prispevki za izredno uporabo cest, ki so v sedanjosti višini brez vsake ekonomske podlage in ki se izterjujejo praviloma skoro edino od lesnih trgovcev. Nalagajo jih okrajni cestni odbori sporazumno z gradbeno direkcijo na podlagi bivših deželnih zakonov v ogromnih zneskih, ki mnogokrat presega vsoto, katero plačujejo vsi redni porabniki kot cestno doklado na direktne davke v dotičnem okraju. Posebno težko se občuti, da se pobirajo prispevki od trgovcev tudi takrat, kadar kupijo les od producentov franko postaja, češ, da v tem primeru uporabljajo trgovci ceste v izredni izmeri.

Prispevki se jim nalagajo večkrat še par let po opravljeni vožnji, ker onemogoča trgovcem vsako kalkulacijo.

Bivši deželni zakoni, ki urejujejo nalaganje noveliranja posebnih prispevkov za izredno uporabo cest, so potrebni noveliranja vsaj v toliko, da se pri nakupih lesa franko postaja prispevek ne bo izterjeval od onega, ki je plačal eventualni izredni prispevek v obliki višje kupnine in da se takse za posebno porabo vsaj aproksimativno že vnaprej določijo, da bo dana možnost približne kalkulacije.

Zato nujno prosimo, da ministertvo, šum in rud posreduje pri ministrstvu javnih del, da se to vprašanje čim prej povoljno uredi.

V podrobnejšo ilustracijo razmer opazujemo, da je morala ena sama tvrdka v dolini dolini za progo 22 km samo v enem letu plačati nad 250.000

dinarjev izrednega prispevka za uporabo ceste.

Posebna pridobnina.

Kakor obremenjuje fizične osebe dohodnina, obremenjujejo številne delniške družbe in družbe z omejeno zavezo, ki se bavijo z lesno industrijo, posebna pridobnina.

Posebna pridobnina je v Sloveniji izredno občuten davek, ki spričo pribitkov, uveljavljenih v povojni dobi in visokih avtonomnih doklad, praviloma absorbira pretežen, v neredkih primerih pa celoten bilančni donos, osobito, ker se temu donosu pristeva v bilančnem letu plačane davke, pribitke in doklade.

Interesenti so ponovno zaprosili za temeljito reformo posebne pridobnine, tako je zbornica naslovila v tej zadevi na kabinet ministra financ dne 23. septembra 1924 pod št. 9714 posebno spomenico, v kateri med drugim prosi:

1. da se pri odmeri posebne pridobnine smatra v bilančnem letu plačano posebno pridobnino z vsemi davčnimi in avtonomnimi dokladi za režijsko postavko;

2. da se zviša osnovna stopa za posebno pridobnino z rentabilitetnim pribitkom vred za 5%, in

3. da se ukine pobiranje 30% izrednega linearnega pribitka.

č) V interesu lesne industrije bi bilo nujno potrebno, da se tudi ministertvo za šume in rudnike zavzame za reformo posebne pridobnine, ki ovira razvoj vse, torej tudi lesne industrije v vseh pokrajinah naše države.

Konec prihodnj.

Konferenca o stanovanjskem vprašanju.

Vsled naprosila Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo se je dne 9. januarja 1925 v Ljubljani vršila konferenca o ureditvi stanovanjskega vprašanja, koje so se udeležili ti-le gospodje: ing. A. Dolenc imenom gospoda velikega župana za mariborsko oblast, ing. V. Skaberne in ing. J. Černivec za Gradbeno direkcijo v Ljubljani, H. Svetel za mestno občino ljubljansko, F. Rodošek za mestno občino mariborsko, nadalje za Trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani gg. Fran Zagar in dr. Jože Pretnar, za Zvezo industrijev gg. ing. M. Šuklje in dr. A. Golia ter za Zvezo društev hišnih posestnikov gg. Ivan Frelj, Fran Stare in M. Hrovatin. Zastopnik gospoda velikega župana za ljubljansko oblast se je opravičil kot službeno zadržan.

Konferenca je najprej razpravljala o davčni obremenitvi hišne posesti ozir. hišnih najemščin. Ugotovilo se je, da je državni hišno-najemniški davek s pripadajočimi državnimi pribitki nerazmeren visok, ker znaša v Sloveniji po deželi 25% najemščine, v mestu Ljubljana pa celo 41.6%. Na državni najemniški davek pobirajo občine in okraji svoje doklade, ki znašajo v Ljubljani 35%, v posebnih občinah pa od 100% do 600%, tako da znaša skupna davčna obremenitev hišnih najemščin v Ljubljani 55%, na deželi pa 54% do 107%. Pri tem pa niso upoštevani invalidski davek, niti posebne občinske pristojbine, kakor: vodarina, gostiščina in kanalska pristojbina, koje znašajo v Ljubljani zopet 24% na najemščino. Konferenca je vzela v vednost dotedanja vobče brezuspešna prizadevanja gospodarskih korporacij v cilju znižanja te davčne obremenitve, kakor tudi predloge, ki so se po teh korporacijah in zlasti po Trgovski in obrtni-

ški zbornici v Ljubljani predložili kraljevi vladi. Mnenje konference je, da so oili taki predlogi gotovo upravičeni, da pa so bili v toliko enostranski, ker so imeli predvsem namen omiliti krivice, koje trpijo hišni posestniki radi previsoke davčne obremenitve in radi nizke odmere dopustnih najemščin. Vsi udeleženci konference so soglašali v tem, da treba glede obdačenja hišnih najemščin staviti dalekosežnejše predloge ter da se mora odrediti tako izdatno znižanje teh davščin, da bo isto prišlo v korist splošnosti in zlasti tudi najemnikom. Konferenca pozdravlja postopanje gospoda velikega župana za mariborsko oblast, ki je za svoj okoliš sprejel načelo, da okrajne doklade na državno najmarino ne smejo znašati več nego 50% in tudi občinske doklade največ 50%, in le v izjemnih slučajih, če občine izdatno prispevajo v omiljenje stanovanjske bede, preko gori označene mere. Vendar smatra konferenca, da so tudi te smerice za večja mesta pretrde in da se mora izvršiti razbremenitev hišnih najemščin še izdatnejše.

Zastopniki uradnih mest niso mogli podati v tem pogledu obvezne izjave, vendar je vsa konferenca soglašala v tem, da naj pristojne gospodarske korporacije aka načela objasnijo v posebni spomenici, koja se predloži kraljevi vladi in naznani tudi uradnim mestom v Sloveniji. Spomenica naj izreče, da je smatrati za maksimum dopustne davčne

obremenitve hišnih najemščin in to v skupni vsoti državnega davka in pribitkov ter okrajnih in občinskih doklad 25% tedaj eno četrtino kosmatih najemščin. Taka okrajna izmera naj bi se dosegla le v izjemnih slučajih.

Konferenca je nato razpravljala o likvidaciji Zakona o stanovanjih in o prehodnih odredbah, ki naj tako likvidacijo omogočijo. Po daljšem razmotrivanju se je soglasno zaključilo, da naj podrobno izdelavo zakonskega projekta izvrši posebna komisija, koja tvorijo zastopniki gospodov velikih županov za ljubljansko in mariborsko oblast, mestnih občin ljubljanske, mariborske, celjske in ptujske, Gradbene direkcije ter neposredno prizadetih gospodarskih korporacij. Gospod veliki župan ljubljanske oblasti se naj po posebni deputaciji naprosi, da nemudoma skliče tako komisijo.

Končno so se obravnavali predlogi, ki se naj predložijo kraljevi vladi radi prispevanja države k omiljenju sedanjega nevdružnega položaja. Konferenca je bila mnenja, da je treba poskrbeti državnim uradom, ki so tačas nastanjeni v privatnih in zlasti v stanovanjskih prostorih, nastanitve v novih državnih stavbah. Nemudoma pa naj se poskrbi za to, da se redno plačujejo primerno določene najemšchine za prostore, koje državni uradi zavzemajo v privatnih hišah, s tem da predvidijo in likvidirajo zadostni krediti v tak namen.

(Konec prihodnjič.)

Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

V Kamni gorici ima žebljarsko industrijo Ivan Lazar, ki izdelava sedaj na leto približno 50 vagonov žebeljev. V predvojni dobi jih je izdelal na leto okoli 250 vagonov. Takrat je zaposloval 50 delavcev.

V Kamni gorici izdeluje žebelje še Ivan Bajželj. V Ljubljani se nahaja: tovarna žice in žičnikov J. Globočnika, a že od maja 1921 ni več v obratu.

Na Jesenicah more kranjska industrijska družba izdelati na mesec okoli 120 vagonov žice in žebeljev. Ta količina presega potrebo cele države. Družba izdelava še 180 vagonov železa v palicah in obročih, 75 vagonov pločevine, 50 vagonov elektrodov, jeklene zvonove in druge livarske izdelke iz jekla, bodečo žico itd.

V Sarajevu se nahaja železarska industrija »Ferrum« d. d., ki izdelava na leto okoli 180 vagonov žice in žebeljev iz valjane (debele) žice, katero sama izdeluje. Poleg drugih žebeljev izdeluje tudi žebelje za kovanje konj na nemški način. Med napravami ima dva parna stroja s 110 konjskimi silami, 35 raznih strojev za izdelovanje klinov in žebeljev, 13 naprav za kaljenje žebeljev, dalje 20 raznih pomožnih strojev za izdelovanje v lastnem obratu potrebnega orodja. Zaposluje 40 do 50 delavcev. S svojimi izdelki pokriva potrebščine v Bosni in Hercegovini.

Vse tovarne brez razlike se pritožujejo nad avstrijsko konkurenco in zaradi nje sta Globočnik in Ferrum tudi ustavila obratovanje. Uvozilo se

je l. 1920: 2.014.408 kg žebeljev v vrednosti 11.844.606 Din.

Iz tega izhaja, da moremo v normalnih prilikah doma izdelati toliko žebeljev, kolikor jih potrebujemo, a da jih kljub temu še uvažamo iz Avstrije.

Kje je vzrok za to dejstvo? Vzrok obstoji v nizki ceni avstrijskega blaga vsled avstrijske valute in nizke carine.

Iz valutarnih in gospodarskih razlogov je treba povišati carino na vstrezno višino. Da bi se v tem primeru preprečilo, da kranjska industrijska družba ne nastopi kot diktator in ne ugonobi manjših tvornic, bi bilo potrebno osnovati zadrugo obstoječih tovarn in jim odkazati kontingente za izdelovanje žebeljev ter odrediti, kdo naj jim dobavlja valjano žico in po kateri ceni. Cena naj bi se odredila tako, da bi onemogočala tujo konkurenco, omogočala pa tudi malim obratom, da žive poleg velikih.

Kakor se je za avstrijskih časov skrbelo za žebelarje v Kropi in Kamni gorici, naj bi tudi sedaj ministristvo trgovine in industrije skrbelo za to, da se osnujejo žebljarske zadruge v Vranji, Surdulici in Jelašnici, da jim pomaga z obratnim kapitalom in da jim nabavi stroje. Tako podprti bi se mogli razviti tudi oni enako njihovim tovarišem v Kropi.

(Dalje prih.)

Trgovina.

Gremij trgovcev v Ljubljani vabi na svoj letni občni zbor, kateri se bo vršil v ponedeljek dne 19. januarja 1925 ob 8. uri zvečer v dvorani »Ka-

zine« s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav načelnika. 2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročilo o delovanju gremija v letu 1924. 4. Računski sklep za leto 1924. 5. Proračun za leto 1925. 6. Sprememba pravil. 7. Volitev novega odbora in 8. Slučajnosti. — V slučaju nesklepnosti se vrši 1 uro kasneje ravnotam z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki pa sklepa veljavno ne glede na število navzočih članov. Načelstvo.

Špedicijska tvrdka »Jugoport« s Sušaka nam poroča, da se mnogi trgovci in industrijalci iz Slovenije še vedno poslužujejo Bakra za izvoz svojega blaga v Hrv. Primorje, Dalmacijo in Crno goru. Tem potom javljamo tedaj vsem zainteresentom, da vsi parobrodi pristajajo in odhajajo sedaj le iz Sušaka in se ne ustavljajo v Bakru. Vse blago, poslano v Bakar, mora biti od tam reekspedirano na Sušak, kjer se ukrepa na parobrod. Z naslavljanjem na Bakar nastanejo le nepotrebni stroški. Na željo daje tvrdka »Jugoport«, Sušak, Uskočka ul. 55 natančnejše informacije.

Statistični pregled naše zunanje trgovine. Generalna direkcija carine je izdala posebne statistične pregledne o naši zunanji trgovini l. 1919 do 1923. V teh letih je znašal uvoz (izvoz) v milijonih dinarjev: l. 1919: 2982 (686), v l. 1920: 3465 (1320), v l. 1921: 4122 (2460), v l. 1922: 6441 (3691) in v l. 1923: 8309 (8048). V odstotkih je znašala vrednost izvoza napram uvozu v l. 1919: 23.03%, v l. 1920: 38.10%, v l. 1921: 59.69%, v l. 1922: 57.29% in v l. 1923: 96.86%, dočim smemo za l. 1924 prvič ujedinenja pričakovati aktivno trgovsko bilanco. Podatki za l. 1921 in 1922 niso povsem točni, ker so carinarice pomotoma smatrale za uvoz tudi reparacijske dobave iz Nemčije. Vsled tega je razmerje med izvozom in uvozom znatno nižje in je bila dejansko trgovska bilanca za navedeni leti ugodnejša. Gotovo pa niso bili brez upliva na našo trgovsko bilanco tudi Plavšičevi valutni eksperimenti, osobito v l. 1922. Carinski prejemki od uvoza so znašali v milijonih dinarjev v l. 1919: 90 (3.03% od vrednosti), v l. 1920: 8.20%, v l. 1921: 768 (18.63%), v l. 1922: 1017 (15.80%), v l. 1923: 1340 (16.13%), od izvoza pa l. 1919: 20 (3.04%), v l. 1920: 187 (14.21 odst.), v l. 1921: 283 (9.47%), v l. 1922: 125 (3.39%), in v l. 1923: 357 (4.43%). Od skupne vrednosti izvoza in uvoza je znašala carina v l. 1919: 3.03%, v letu 1920: 9.86%, v l. 1921: 12.20%, v l. 1922: 11.28% in v l. 1923: 10.38%. Povprečna uvozna carina znaša na polfabrikate 10% in na fabrikate 20%. Vsled tega se močno bližamo glede uvoza povprečni carini za uvoz polovice polfabrikatov in za ostalo polovico za fabrikate.

Zastopstva naših tvrdk v Skoplju išče neka tvrdka v Skoplju. Njen natančnejši naslov je interesentom na razpolago v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Odprava omejitev v ogrski zunanji trgovini. Ogrski finančni minister je v proračunski debati obljubil, da se bodo izza dne 1. januarja 1925 ukinile na

Ogrskem vse omejitve zunanje trgovine. Pred kratkim je bila objavljena zadevna naredba, s katero se pa omejitve za zunanjo trgovino glede 20 blagovnih vrst vzdržujejo tudi preko navedenega termina.

Indeksna številka za veletrgovino na Češkoslovaškem. Indeksna številka se je po uradnih podatkih tekotom meseca novembra 1924 zvišala od 1020 na 1031 točk, to je za 1.2%. Hranila, živila in krmila so se pocenila povprečno za 0.6%, podražile so se pa industrijske snovi in izdelki za 3.2%. Zlati indeks se je tekotom novembra zvišal od 147.6 na 149.4 točk.

Italijansko-nemški trgovinski dogovor. Dne 10. t. m. je bil sklenjen med italijansko in nemško vlado dogovor, ki ureja začasne trgovinske odnose med obema državama. V teku so pogajanja za sklenitev definitivnega dogovora te vrste.

Nemčija zavrača francoski načrt za začasno trgovinsko pogodbo. Tredelenburg, načelnik nemške trgovinske delegacije v Parizu, je sinoči odpotoval iz Berlina v Pariz. »Vossische Zeitung« zatrjuje, da se je nemška vlada na dolgo posvetovala z njim ter sklenila, da ne bo sprejela francoskega načrta za začasno trgovinsko pogodbo ter dostavlja, da bo — akoravno se bi pogajanja nadaljevala pod vodstvom Tredelenburga — 11. t. m. stopila v veljavo avtonomna tarifa na obeh straneh brez kakih olajšav.

Industrija.

Anketa o krizi naše lesne industrije in trgovine. Včeraj, dne 12. t. m. se je začela v Beogradu anketa, ki jo je sklicalo ministristvo za šume in rude in na kateri se bo razpravljalo o krizi naše trgovine in industrije in o merah, katerimi bi se moglo od pomoči. Spored konference vsebuje naslednje točke: Kreditni problemi; carinska tarifa in prometna tarfina politika. Na konferenci bodo priselni zastopniki vseh Trgovskih in obrtniških zbornic naše države, zastopniki Zvez industrijalcev, Zveze delarnih zavodov, Narodne banke in Sumarska združenja. Poleg tega bodo tudi sodelovala zainteresirana ministristva, kakor ministristvo saobračaja, trgovine in industrije, financ in zgradb. Našo trgovsko in obrtniško zbornico bo na konferenci zastopal tajnik g. I. Mohorič, Zveze industrijalcev pa g. D. Goriup. Stališče, ki ga zavzema naša lesna trgovina in industrija napram vprašanjem, ki se bodo obravnavali na tej konferenci, smo očitrali v članku »Križa naše šumske industrije in lesne trgovine«, priobčenem v današnji in v dveh zadnjih številkah našega lista.

Izdelovanje umetne volne v Italiji. V Turinu se je osnoval pred kratkim sindikat, obstoječ iz dveh italijanskih in ene francoske firme, ki si je nadel nalogo, da preizkusi neki patent, ki daje omogoča izdelavo bombaževine, ki ima gotove lastnosti volne. Gre torej za umetno volno. Ako bodo poizkusi uspešni, bo navedena družba takoj pričela s fabrikacijo umetne volne.

Svilena industrija v Italiji. Italijanska svilena industrija je kot pretežna izvozna industrija v vojni dobi zašla vsled izgube inozemskih tržišč v težko krizo. Vsled te krize je, na primer v Piemontu,

LISTEK.

Herbert N. Casson:

Dvanajst tipov.

(Nadaljevanje.)

Prvi tip:

KUPI SAMO TO, KAR POZNAŠ!

Nikdar ne pozabite, da tiska tiskar vse mogoče, ne da bi stavil vprašanja. Tudi mnogi časopisi in mnoge revije delajo to. Glavna razlika med govorenim in natiskano lažjo je, da je slednja bolj verjetna.

Kupite samo to, kar poznate! Če ste kramar, potem naložite denar samo v delnicah družb, ki so vaši najboljši dobavitelji.

Če ste železničar, tedaj kupite samo delnice in obligacije najboljših upravljanjih železnic!

Če ste stavbenik, potem kupite samo stavbišča. Če ste potnik potem kupite delnice transportnih družb.

Če ste učenjak in ne razumete ničesar o trgovini in obrti, potem kupite samo državne papirje. Casson misli seveda pri tem samo na Ameriko. (Op. prev.)

Kupite deleže samo od podjetij, ki so v Vaši bližini. Naložite svoj denar v mestu, v katerem živite. Kupite samo to, kar poznate!

Oddaljena polja izgledajo zelena. Niti zdaleka niso tako zelena, kakor oni, ki nalagajo v njih svoj denar.

Kupite najprej hišo, v kateri stanujete. Potem kupite sosednjo hišo. Izkušnje, ki jih boste pri tem imeli, vas bodo kmalu odvadile zidati gradove v zraku.

Če ne morete kupiti ničesar v bližini, potem kupite papirje znanih podjetij, ki obstoje že trideset ali več let.

Vsaka železnica in vsako podjetje, ki plačuje že trideset let dividendo, je tako dobro, kakor sploh more biti dobra kaka stvar na tem svetu rizično.

Naložite pa svoj denar samo v

podjetju, ki ga poznate, o katerem imate zanesljive podatke. V trgovski panogi, katero poznate, je najmanj nevarnosti, da bi bili osleparjeni.

Bistvo je — ne smete biti noben zelenec, kadar nalagate denar. Ne smete biti preveč zaupljiv.

Vsako neznanje je nevarno. Najbolj nevarno pa v financii. Če ostanete pri tem, kar znate, potem boste ostali najbrže tudi pri svojem denarju.

Od vseh hazardnih iger so stave pri konjskih dirkah riskantne. Pri konjskih dirkah ne ve nihče za rezultat, razven, če so dirke dogovorjena sleparija. Tako pri konjih, ko tudi pri jokuju je toliko možnosti, da ne more pri pošteni dirki biti nihče svoje stvar siguren.

V financii je vsakovrstnih iger sreče, ki so skoraj ravno tako negotove, ko konjske dirke. Kot sredstvo, da bi z njim podvojili svoje premoženje, s razne delnice na zlate in druge rudne kope ne dosti boljše od derby-ja. anglosaksonskih državah so delnice na rudnike zelo nizke, da se čim več

ljudstva privabi, da izgubi na njih svoj denar. — Op. prev.)

V zlatokopih je bilo več naloženega denarja, kakor pa ga je bilo iz njih pridobljenega. Vsakih dvajset šillingov v zlatu je veljalo 23 šillingov, ki so šli iz žepov javnosti. To je dokaz, da je pri financiranju zlatokopov več ljudi izgubilo, ko pa pridobilo. Prvo pravilo finance, ki bi jo definiral kot umetnost, da se denar ohrani in se ga pomnoži, je torej: samo to storiti, kar človek sam ve, ne pa, kar mu pravijo drugi!

Kakor hitro ima kdo denar, potem mu le redko pove kdo resnico. Ali ni to splošno znana resnica?

Kakor hitro pa se ve, da ima kdo denar, se združijo vsi ljudje, nesposobni in taki, ki hočejo veljati kot sposobni ljudje in ti store vse, da mu ga odvzamejo.

Denar vsakogar je stalno v nevarnosti in praviloma je težje denar ohraniti, kakor ga pa pridobiti. Zato je moj prvi tip:

Kupi samo to, kar poznaš! (Dalje.)

bilo uničenih približno 50 podjetnikov. Sedaj so se prilike nekoliko izpremenile in se ta industrija zadovoljivo razvija, ker skušajo podjetniki odstraniti po možnosti vse tehnično-poslovne in produkcijske napake. Središče italijanske svilene industrije je Milan, vsaj glede predilnic, dočim so tkalnice osredotočene v okolici Coma. V sedanji dobi ima naravna svila nepremagljivo tekmovalko: umetno svilo, ki se v Italiji producira pod jako ugodnimi pogoji. Kako resen faktor je svilena industrija za italijansko gospodarstvo, dokazuje dejstvo, da je med izvoznimi predmeti na prvem mestu ter dosega $\frac{1}{2}$ do $\frac{1}{3}$ vrednosti celokupnega izvoza. Japonski potres je imel na italijanski trg le trenoten vpliv; vsled tega v Italiji nastala desorientacija je trajala samo toliko časa, da se je ugotovilo, da potres ni prizadejal tudi središča japonske svilene industrije. Japonska ima napram Italiji to prednost, da je tam sistem večkratnega pobiranja kokonov tekom enega leta že uveden, dočim Italija to vprašanje šele študira. Italijanska svila je glede kvalitete svetovnega slovesa in Italija posveča vso skrb racionalnemu gojenju sviloprejk in izkuša gojenje sviloprejk upeljati tudi v pokrajine, kjer se je pred več leti že opustila, na primer v Siciliji in v Sardiniji. Glede gojenja sviloprejk sta na prvem mestu Lombardija in Piemont, njima sledijo Benečija, Furlanija in okolica Trevisa. V letu 1923 je Italija pridelala 53 milj. kg kokonov, za katere išče odjemalce predvsem v Nemčiji. Nemčija je bila v predvojni dobi najvažnejši odjemalec Italije za svilo.

Češkoslovaška produkcija železa v letu 1924. Češkoslovaški listi cenijo produkcijo železa v letu 1924 na 1.050.000 ton, v letu 1923 na 800.000 ton ter na 380.000 v letu 1922.

Denarstvo.

Slovenačka i Narodna banka. Pod tem naslovom priobčuje ugledni beograjski »Privredni pregled« jako informativen članek zborničnega tajnika g. dr. Frana Windischerja o naših kreditnih razmerah.

Zlata pariteta v Avstriji je znašala v tekočem tednu za 1 zlato krono 14.400 aK.

Avstrija se boji porasta cen zaradi skakanja dinarja. Ker je Avstrija navezana na uvoz nekaterih živil iz Jugoslavije, jih bo morala sedaj uvažati tudi po višjih cenah, kar bo znatno povečalo draginjo v Avstriji. Ker raste obenem tudi madžarska krona, ni Avstriji s tem nič pomagano, če bi krila svojo potrebo povečini iz Madžarske.

Počasna kapitalna obnova na Nemškem. Zrbljani nemški kapitalni trg, ki je spadal pred vojno med najmočnejše na svetu in je bil v stanu v časih krize, n. pr. 1907, znatno pomagati tudi Združenim ameriškim državam, se sedaj zelo počasi pomaga. O tem nam najtežje priča počasen porast hranilnih vlog, glede katerih imamo sicer le delne številčne podatke na razpolago. Tako so se hranilne vloge pri berlinskih hranilnicah in giro-blagajnah v zadnjem polletju zvišale od 7 samo na približno 13 milijonov zlatih mark. Enak je bil tudi razvoj pri poreskih hranilnicah: tam so se dvignile hranilne vloge od 70 na približno 150 milijonov zlatih mark. Ako pomislimo, da so znašale v Berlinu hranilne vloge v predvojnem času 400 milijonov, v poreski provinci pa 2,5 milijonov zlatih mark, tedaj lahko uvidimo kako neznatni so sedanji rezultati. Tudi velebanke sledijo isti počasni obnovi. Tudi tam pade razmerje med čistim depozitnim dobroimetjem in kontokorentim imetjem bistveno v prilog zadnjega, kar priča, da odpadejo tekoča sredstva manj na hranilne vloge, kakor na investicijska sredstva in na svote, ki predstavljajo vedno razpoložljiva sredstva.

Carina.

Porazdelitev carinskih prejemkov 1. 1923 na posamezne carinarnice. V letu 1923 so pobrale carinarnice v naši državi 1.340.768.743 Din uvozne in 357 milijonov 323.470 Din izvozne carine. Od te carine so pobrale carinarnice pri uvozu (izvozu) nastopne odstopke: Zagreb 22.2 odst. (4.1 odst.), Beograd 17.8 odst. (2.5 odst.), Ljubljana 9.8 odst. (1.9 odst.), Maribor 5.3 odst. (1.5 odst.), Subotica

3.2 odst. (20.2 odst.), Novi Sad 5.6 odst. (2.4 odst.), Sarajevo 5.2 odst. (0.3 odst.), Skoplje 4.7 odst. (0.9 odst.), Sisak 2.2 odst. (3.9 odst.), Split 2.7 odst. (1.2 odst.), Jesenice 0.5 odst. (9 odst.), Dubrovnik 2.6 odst. (0.9 odst.), Zemun 2.7 odst. (0 odst.), Rakek 0.1 odst. (8.8 odst.), Osijek 2.3 odst. (0.6 odst.), Sombor 0.1 (8.3 odst.), Celje 1.6 (0.3 odst.), Koprivnica 0.7 odst. (3.5 odst.), Slav. Brod 1.5 odst. (0.3 odst.), Gjeogjelija 0.3 odst. (4.2 odst.), Čakovec 1 odst. (2 odst.), Bitolj 1.2 odst. (0.7 odst.), Metković 1.3 odst. (0 odst.), V. Kikinda 1.2 odst. (0.1 odst.), vse ostale carinarnice 4.2 odst. (8.3 odst.). V Sloveniji se je torej pobralo 17.3 odst. to je 202,803.204 dinarjev uvozne in 35.6 odst. to je 127 milijonov 059.245 Din izvozne carine.

Plačevanje carine z bančnimi čeki in zopetna uvedba carinskega kreditiranja. — Na inicijativo gremija trgovcev v Pragi je centrala češkoslovaških trgovskih in obrtniških zbornic naprosila češkoslovaško finančno ministrstvo, naj dovolji plačevanje carine s čeki bančnih zavodov ali poštne hranilnice ter znova uvede kreditiranje carine. Finančno ministrstvo je ta predlog odklonilo brez prave motivacije, vsled česar vstraja centrala z ozirom na gospodarski pomen predloga na svoji zahtevi in je akcijo pred kratkim obnovila. — V našem listu je v preteklem letu priobčil članek, ki se peča s to zadevo, gospod J. J. Kavčič. Tudi trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je podvzela primerne korake za uveljavljenje ugodnosti pri plačevanju carine z ozirom na občutno pomanjkanje gotovinskih sredstev, žali bog enako brez uspeha kot češkoslovaška centrala.

Promet.

Otvoritev železniške proge Užice—Vardiste. Prometno ministrstvo je odložilo otvoritev železniške proge Užice—Vardiste, ki je bila določena za 20. t. m. na nedoločen čas, ker v terenu niso še izvršena nekatera tehnična dela in ker so tam nastali veliki snežni zameti.

Železniški promet v tržaškem pristanišču v mesecu septembru 1924. — V mesecu septembru 1924 je došlo po železnici v tržaško pristanišče 988.626 q blaga in sicer iz Italije v številu Reko 453.419 q, iz Avstrije 236.305 q, iz Jugo-

slavije 142.322 q, iz Češkoslovaške 125.019 q, iz Ogrske 21.750 q in iz Nemčije 6757 q. V istem času je odšlo po železnici iz tržaškega pristanišča 1 milijon 91.366 q blaga in sicer v Italijo 390.938 q, v Avstrijo 287.597 q, na Češkoslovaško 161.858 q, v Jugoslavijo 106.027 q, v Svcio 46.533 q, v Nemčijo 42.290 q, na Ogrsko 37.102 q in na Poljsko 16.370 q. Celoten železniški promet v času od januarja do konca septembra 1924 je znašal 21.215.709 q blaga, kar znači napram prometu v isti dobi l. 1923. zvišanje za 68%, napram prometu v isti dobi l. 1913. pa za 5.8%.

Ekspresni vlak Pariz—Vladivostok. V Moskvo je prispel zadnje dni zastopnik mednarodne družbe ekspresnih vlakov, da se pogaja v svrhu organizacije prometa ekspresnega vlaka na progi Pariz—Vladivostok.

IZVOZ IN UVOZ.

Koliko koruze bomo izvozili. Po izjavah strokovnjakov, bomo v letošnji izvozni sezoni izvozili okoli 50 do 70 tisoč vagonov koruze, kar predstavlja celokupno vrednost okrog poldruga milijarde dinarjev.

Uvoz vžgalic v Turčijo je prepovedan. — Carinska direkcija v Carigradu je prepovedala uvažati na Turško vžgalice. Prepoved je stopila v veljavo dne 16. decembra 1924. — Monopol za izdelovanje vžgalic na Turškem je dobila neka domača družba.

Iz naših organizacij.

Gremij za mariborsko okolico opozarja vse svoje člane, da takoj prijavijo vse svoje neprijavljene nastavljenice in vaje tekom 14 dni podpisane gremiju. Po gremijskih pravilih mora član prijaviti, odnosno odjaviti gremiju vsakega pomožnega delavca tekom 8 dni. Po § 125. o. r. bode gremijalno načelstvo nalagalo članom radi kršenja gremijskih pravil disciplinarno kazen do zneska 200 Din (min. naredba od 21. julija 1924, Ur. l. št. 75 od 12. avgusta 1924). Nadalje naznanja gremij, da bo v bodoče vse razglasitve, ki se tičejo gremija, oziroma članov tukajšnjega gremija, razglaševal v »Trgovskem listu«, zato mora tudi vsak član gremija naročiti si imenovani list. — Trgovski gremij za mariborsko okolico. Načelnik: Franjo Resnik.

Dobiček in zadovoljstvo
svojih odjemalcev boste
dosegli le s tem blagom

Razno.

† **Viktor Korsika.** Dne 11. januarja je preminul v Ljubljani g. Viktor Korsika, umetni trgovski vrtnar, trgovec s semeni, načelnik Pokrajinske zadruge umetnih trg. vrtnarjev za Slovenijo, predsednik Saveza umetno vrt. obrtnika kraljevine SHS itd. Obrtništvo ga bo kot marljivega delavca za organizacijo slovenskih vrtnarjev zelo pogrešalo. Njemu pripade tudi glavna zasluga, da se je ustanovil Savez vrtnarskih obrtnikov kraljevine SHS, kateremu je bil predsednik. Dragemu tovarišu ohranimo časten spomin!

Medministrska konferenca v Beogradu za nerešena vprašanja Reke. Te dni se je vršila v Beogradu konferenca medministrske komisije, katere se je udeležil tudi predsednik jugoslovenske komisije na beneški konferenci dr. Rybar. Na tej konferenci se je razpravljalo o dveh vprašanjih, ki nista še rešeni, in ki se tičeta Reke, t. j. vprašanje luke in vprašanje železniških tarifov. Ti dve vprašanji se bode ta morali končno javno rešiti na predstojajočih pogajanjih v Benet-

kah. Konferenca se bode zopet otvorila 15. t. m. Dr. Rybar bo še dobil navodila od svoje vlade in bo tekom prihodnjega tedna odpotoval v Benetke v spremstvu ostalih članov jugoslovenske komisije.

Pogajanja med Jugoslavijo in Grčijo. Kakor se poroča, bo jugoslovanski poslanik v Atenah, dne 16. januarja sporazumno z grškim zunanjim ministrom določil datum za pričetek pogajanj glede obnovitve zveze z Jugoslavijo. Ta pogajanja se bodo pričela v Atenah takoj po skupščinskih volitvah. Sodelovali bodo diplomatski, prometni in trgovinski zastopniki obeh držav. Grške oblasti so pripravljene privoliti v čim večje olajšave glede pristopa Jugoslavije k Egejskemu morju in pristati na tarifne olajšave v Solunski svobodni coni, odklanjajo pa vsako razpravo, ki bi tangirala suverene pravice Grčije.

Sestanek Male antante v Bukarešti. Konferenca Male antante se bo vršila v sredi meseca marca v Bukarešti. Zunanji minister dr. Ninčić zanika vesti, da se bo sestal z rumunskim zunanjim ministrom Ducom v Temešvaru.

Vinski pridelek v Dalmaciji. — Dal-

macija je v l. 1924. pridelala 833.000 hl vina in sicer eno osmino belega, sedem osmin pa rdečega vina, katerega se izdaten del porabi za križanje.

Prometne odredbe za Sušak, Bakar in Reko. — Odpredaja blaga za »Thaon di Revel« v reškem pristanišču za sedaj še ni dovoljena. Direktni promet med postajo Reka (ali postajo Fiume loko SHS) in postajo na Sušaku po obalni progi za sedaj še ni mogoč. Stranke, ki žele, da se njihove pošiljke odpremi iz Sušaka na Reko ali obratno, morajo predpisati smer poto v tovarnem listu z označbo: »via Bakar«. Na postajo Sušak se morejo odpremljati na carinjenje samo one pošiljke, ki so namenjene za Sušak loko ali za tranzit s parobrodom. Pošiljke, ki so naslovljene za Fiume loko, Fiume SHS loko ali Fiume tranzit, se ne morejo odpravljati na carinjenje v Sušak, dokler ne bo omogočen promet na obalni progi. Na postajo Bakar se smejo odpremljati na carinjenje samo pošiljke Bakar — loko. V tem primeru morajo stranke same oskrbeti carinjenje in v ta namen prevoziti z cestnimi vozmi carinsko blago iz postaje Bakar na carinarnico v mesto Bakar.

Kako zmanjšamo izdatke za poštino. — Gremij dunajskih trgovcev je izdal za svoje člane posebno opozorilo, glede zmanjšanja izdatkov za poštino. Gremij priporoča, naj člani v izdatnejši meri porabljajo dopisnice, katerih frankatura je za polovico cenejša, dostavljajo v lokalnem prometu pisma po svojih uslužbencih proti lastnoročnem potrdilu prejemnika, uporabljajo v dopustnih merah dopisnice lastnega izdelka in se v polnem obsegu poslužujejo ugodnosti glede poštne za tiskovine, za katere se smatra marsikaj, kar se danes frankira kot pismo ali dopisnica.

Splošni register. V mesecu januarju 1925 izide v samozaložbi že davno in splošno pogrešani »Splošni register« dr. Albina Ogrisa, fin. komisarja k letnikom I.—IV. »Uradnega lista«. Vsi do 31. decembra 1924 v »Uradnem listu« objavljeni zakoni, uredbi, naredbe, razglasi, odločbe itd., so zbrani ločeno po upravnih strokah ter urejeni tako v stvarno-alfabetičnem redu, da iz registrovkih podatkov ni samo takoj razvidno, kje se nahaja katerikoli konkretni predpis, temveč tudi da-li je izšla o katerem-sibodi predmetu kakšna specialna odredba ter v kateri številki in letniku »Uradnega lista« je bila objavljena. Da bi pa dvomi o kompetenčni pripadnosti posameznih predmetov hitri informaciji ne bili v oviro, je pridodano še skupno, na vse upravne stroke se nanašajoče alfabetsko kazalo. Finančni del je znatno predelan, popravljen in dopolnjen. Ker bo »Register« spriču že nepreglednega števila doslej v »Uradnem listu« objavljenih predpisov gotovo vsakemu trgovcu ali obrtniku znatno olajšal pravilno orientacijo v zakonitih odredbah o kateremkoli predmetu, a radi velikih tiskarskih in režijskih izdatkov se ne more dati tiskati več izvodov, nego se ve za število naročnikov, opozarja gremij trgovcev v Ljubljani svoje člane na praktično važnost registra, kakor tudi na okolnost, da se bode tiskal edinole za naročnike, ki ga naročijo vsaj do 20. januarja 1925. Poznejšim naročnikom se ne bode moglo več ustreči. Register bode obsegal 150 strani velike osmerke. Cena broš. izvoda bo proti predplačilu 30 Din, po povzetju pa 35 Din. Eventualna naročila sprejema tudi gremij.

Stanovanjsko vprašanje v Avstriji. — Koncem leta 1924 je avstrijski narodni skupščini došel predlog, da izpremeni določila o zaščiti najemnikov v toliko, da bi se ob sočasni prepovedi odpovedovanja stanovanj najemnina postopno zviševala do 6000kratne višine. Predlog, ki je došel skupščini od strani industrije, povdarja, da bi se na ta način poživilo poslovanje s hipotekami in s tem olajšalo preskrbljevanje z denarnimi sredstvi. — Zmanjšano zaščito najemnikov je na posvetovanjih v Zenovi zahtevala od Avstrije tudi Zveza narodov, ni pa stavila za to nobenega termina.

Odprava praznikov v Avstriji. — Osrednja zveza avstrijskih trgovcev je na zadnji skupščini, katere so se udeležili trgovci iz vseh zveznih dežel, sklenila, da bodo imeli svoje obrate odprte na sledeče praznike: na praznik Sv. treh kraljev, na Svečnico, na praznik Marijinega oznanenja, na praznik sv. Petra in

Pavla, na Veliki Šmaren in Mali Šmaren, na praznik Marijinega spočetja in na vse deželne praznike. Hkrati so sklenili zahtevati, da ob teh dneh poslujejo tudi državni uradi (pošta, železnica, carina itd.).

Splošen gospodarski položaj v Švici. Splošna gospodarska konjunktura se je v Švici nekoliko poslabšala, v prvi vrsti zaradi tega, ker se bliža sezona koncu. Poslabšanje gospodarskega položaja dokazuje število brezposelnih, ki se je v mesecu novembru 1924 zvišala za 518 in znaša v celoti 12.883 oseb. Brezposelnost se je nekoliko omilila v tekstilni, narastla pa je v živilski, kovinski in strojni industriji. V urarski industriji je položaj neizpremenjen. V splošnem je švicarski urad za posredovanje dela ugotovil, da se potegujejo za vsako prosto mesto štiri brezposelne osebe, dočim je bilo to razmerje v prejšnjem letu kakor 1 proti 11.

Mednarodna razstava dekorativne umetnosti in industrije. Meseca aprila se otvori sredi Pariza, v enem najlepših prostorov, mednarodna razstava dekorativne umetnosti in industrije. Razstavljena bodo najrazličnejša dela, ki spadajo v stroko te vrste. Kazalo se bo vse, kar se je na tem polju storilo novega. Razstavljalci bodo imeli najširšo svobodo in jim bodo na razpolago vsa sredstva, da primerno instalirajo razstavljene predmete. Razstava bo odprta do oktobra. Izmed industrij, pride v glavnem v poštev: arhitektura, industrija kamna, lesa, kovine, keramike, stekla, papirja, knjig, igračk, znanstvenih aparatov, godal, prometnih sredstev, obleke, mode, cvetlic, dišav, fotografij itd. Za to razstavo, na kateri bo naša država oficijelno zastopana, je ministrski svet odobril kredit v iznosu 10 milijonov dinarjev. Na razstavi se gradi za Jugoslavijo poseben paviljon. Pripravljalna dela vodijo posebni krajevni odbori, ki so bili imenovani v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Podrobnejša poročila o razstavi prinesemo v prihodnjih številkah našega lista.

Ljubljanska borza.

Dne 12. januarja 1925.

Blago. Žito in poljski pridelki: Pšenica domača, fco Ljubljana den. 435; koruza, nova def., umetno sušena, fco Ljubljana bl. 230; koruza, nova, gar., fco sremska postaja bl. 187.50; oves, fco skladišče Ljubljana, glasom vzorca bl. 360; laneno seme, fco Ljubljana den. 630; otrobi pšenični, srednje debeli, fco gor. postaja bl. 225; moka »0« ameriška, fco Postojna trans. 1 vagon den. 682, bl. 682, zaklj. 682.

Vrednote. 7% investicijsko posojilo iz leta 1921 den 64%. Loterijska 2% državna renta za vojno škodo den. 126%.

Celjska posojilnica d. d., Celje den. 210. Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225. Prva hrvatska štedionica, Zagreb bl. 906. Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 120. Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100. »Split«, anon. družba za cement Portland, Split bl. 1300. »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb den. 38, bl. 40, 4% kom. zadolžnice Kranjske deželne banke bl. 89. — Lesni trg brez prometa.

TRGOVSKI KOLEDAR 1925

je izšel.

Naroča se pri Slov. trg. društvu „Merkur“ v Ljubljani, Gradišče 17 I. Cena s poštnino Din 20.—

Tržna poročila.

Tržne cene za meso v Celju (dne 1. januarja). Govedina: V mesnicah I. 25, II. 24. Na trgu: I. 25, II. 22, 1 kg vampov 12, pljuč 12, jeter 20, ledje 20, loja 10—20, Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 30, II. 25, jeter 22, pljuč 22. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 35, II. 30, pljuč 15, jeter 15, slanina I. 38, II. 33.50—36, na debelo 33.50—36, masti 40, amerišanske 34, šunke 40, prekajenega mesa I. 40, II. 38.50. Drobniča: 1 kg koštrunovega mesa 20. Klobase: 1 kg krakovskih 50, debrecinskih 50, hrenovk 40, svežih kranjskih 50, suhih kranjskih 60, brunšviških 17.50, salami 100 Din. Perutnina: 1 piščanec majhen 20—25, večji 25—30, kokoš 35—40, petelin 40, 1 gos 100, 1 puran 100—150, 1 domač zajec manjši 25, večji 35 Din. 1 l mleka 3.50—4, 1 l kisle smetane 16, 1 kg surovega masla 55—60, čajnega 88, kuhanega 48, bohinskega sira 55—60, 1 kg trapistovskega 20—34, omentalskega 100, sirčka 15—18, eno jajce 2.25 Din. 1 kg kave Portoriko 76, Santos 56—60, Rio 52, pražene kave I. 88, II. 64, III. 60, kristalnega belega sladkorja 16, v kockah 18, riža I. 12—15, II 9—12, 1 l namiznega olja 28, 1 kg soli 4, testenin I. 13, II. 11—12, mila 17 do 20 Din.

Mleviski izdelki na trgu v Celju (dne 1. januarja). 1 kg moke št. 00 7.40, št. 0 7.40, št. 2 6.90, št. 4 6.40, št. 6 5.30, št. 7 3.80, ržena enotna 3.70, kaša 6, ješprenj 6.80, otrobov 2.80, koruzne moke 4, koruznega zdroba 4.80, pšeničnega 7.70, ajdove I. 6.60 Din.

Tržni dan v Mariboru, 10. januarja 1925. Ta tržni dan je bil dobro preskrbljen, kajti prišlo je 76 slaninarjev na trg, ki so prodajali svinjino po 25 do 40, slanina po 35 in drob po 20 Din, domači mesarji po govedino po 21 do 25, teletino 24 do 30, svinjino 30, klobase 25 do 60, prekajeno meso 45, drob pa po 8 do 15 Din, v mestni mesnici pa so prodajali govedino po 21.50, teletino po 25 in loj po 20 Din kilogram. — Perutnine je bilo komaj 400 komadov in se je prodajalo: kokoši in piščanci po 20 do 65, race in gosi po 62.50 do 100, purani pa po 100 do 160 Din komad. Tu je bilo malo prometa. — Domači zajčki in divji zajci to pot ni bilo na trgu.

Krompir, zelenjava, sadje in druga živila na mariborskem trgu, 10. januarja

je bilo 20 vozov krompirja in zelenjave in 7 vozov jabolk na trgu. Cene so bile: krompirju 10 do 10.50 Din mernik (7 1/2 kg), čebuli 1.50 do 6 za venec, zeljnatim glavam 2 do 5 Din za komad, kislemu zelju 4, kisli repi 2 Din kg, salati 1 do 2.50 za komad ali kupček; jabolkom 3 do 7, hruškam 5 do 15, figam 18, dateljem 26 do 30 Din za 1 kg, limonam 0.75 do 1.25, pomarančam 1 do 2.50 Din za komad, sirovem maslu 48, kuhanemu 54, smetani 16 Din 1 k, jajcem 2.25 do 2.50 Din komad.

Lončena in lesena roba na mariborskem trgu. Te je bilo precej in se je prodajala po 0.50 do 1.75 Din komad. Brezove metle so bile po 3 do 5 Din komad. Na prodaj je bil tudi en ročni voziček za 1250 Din.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 7. t. m. so kmetje pripeljali 6 vozov sena in 1 voz slame, v soboto 10. t. m. pa 11 vozov sena in 6 vozov slame na trg, ter so prodajali seno po 75 do 87.50, slamo pa po 60 do 65 Din za 100 kilogramov.

Cene na Danskem. — Na podlagi cen v predvojni dobi (100) preračunjena indeksna številka za živila je znašala dne 1. decembra 1924 za živila 244 in za drugo blago 224.

TRBOVELJSKI PREM OG, DRVA, KOKS, ANGLEŠKI PREM OG, ŠLEZIJSKE BRIKETE dobavlja

„ILIRIJA“, Ljubljana KRALJA PETRA TRG 8. Telef. 220.

Platilo tudi na obroke!

Dobava, prodaja.

Dobava vrvi iz jeklene žice. Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema ponudbe glede dobave vrvi iz jeklene žice. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobave. Vršile se bodo naslednje licitacije: Dne 23. januarja t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave 15.000 kg cilindrskega olja za pregreto paro. Dne 3. februarja t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave 2800 ton premoga kosovca; pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave 100 ton koksa, glede dobave delov Diesel-motorja ter glede dobave raznega orodja in inventarja; pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave 100 m³ borovih desk; pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave rebrastega jekla in glede dobave 5 vagonov lesnega oglja. — Odeljenje za mornarico v Zemunu sprejema do 1. februarja t. l. ponudbe glede dobave 300 službenih pasov iz usnja za podoficirje. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Objava. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje na podstavi členov 88 do 98 zakona o državnem računovodstvu pismeno dražbo za dobavo 8000 kg bencina. Dražba se bo vršila dne 17. fe-

bruarja 1925. leta ob 11. uri dopoldne v sobi št. 43 poslopija direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani (Sv. Jakoba trg št. 2). Pogoji za to dobavo so na vpogled, oziroma se dobe proti plačilu pristojbine po tarifni post. 42 zakona o taksah v sobi št. 51 istega poslopija. Ponudnik mora položiti kavejco v višini 5%, oziroma če je tuj državljan 10% ponudene vsote pri pomožnem uradu direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani in sicer še pred dražbo, a najkasneje na dan dražbe do 10. ure. Dražbe se lahko udeleži le ponudnik, ki je vpogledal ali prevzel dražbene pogoje.

Državna borza dela v Mariboru. Od 1. do 10. januarja 1925 je bilo pri tej borzi dela 181 prostih mest prijavljenih, 322 oseb je iskalo dela, v 91 slučajih je posredovala borza uspešno in 9 oseb je odpotovalo. — **Delo išče:** 63 hlapcev in dekel, 4 gospodinje za na deželo, 11 viničarjev, 1 oskrbnik, 1 gosposki pristav, 6 rudarjev, 1 opekarski delavec, 11 kovačev, 4 kleparji, 1 železostrojar, 12 ključavničarjev, 4 elektromonterji, 1 mehanik, 14 mizarjev, 3 sodarji, 4 kolarji, 1 žagar, 2 uradnika lesne industrije, 1 prostorni mojster, 3 usnarji, 1 barvar, 1 tapetnik, 18 krojačev, šivilj, 12 čevljarjev, 2 knjigoveza, 8 pekov, 3 mesarji, 3 mlinarji, 21 natakarev, 6 hotelskih sobaric, 8 zidarjev, 3 tesarji, 3 slikarji, 1 dimnikar, 1 pokrivač strehe, 13 slug, 1 kurjač, 1 fotograf, 1 fotografinja, 77 tovarniških in pomožnih delavcev in delavk, 13 trgovskih sodrudev, 5 konotistik, 2 blagajničarki, 1 knjigovodja, 4 šoferji, 15 pisarniških moči, 2 uradnika, 1 bolniški strežnik, 1 bolniška strežnica, 1 gosposki sluga, 19 vajencev, 119 gosposkinj, kuharic, služkinj, varuš, sobaric, postrežnic, 10 vzgojiteljic, 3 učiteljice, 9 vajenk (trgovskih in šiviljskih). — **Delo je na razpolago:** 50 hlapcem in deklam, 1 mlekarju, 8 majarjem, 3 viničarjem, 2 kočarjema, 38 rudarjem (pomožnim kopačem in kopačem), 1 lončarju, 1 železolitvarju, 1 elektromonterju, 1 kiparju, 2 prikojevalcema v tovarno perila, 1 strojniku, 1 šoferju, 20 vajencem, 15 šiviljam za perilo v tovarno, 1 šteparici vrhnih delov čevljev, 1 plačilni natakari, 1 servrarici, 2 vzgojiteljicama, 2 perfektinima kuharicama v hotel, 4 gospodinjam, 1 sobarici v privatno hišo na Hrvaško, 12 kuharicam, 28 služkinjam, 2 postrežnicama.

TISKARNA „MERKUR“

Trg. ind. d. d.

LJUBLJANA

Simon Oregorčičeva ulica št. 13

Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lastna knjigovoznica

Telefon št. 533

Račun pri pošt. ček. zavodu št. 13108

Tvrdba

IVAN PERDAN

nasledniki
v Ljubljani.

Glavna zaloga Ciril Metodovih vžigalic.

Veletrgovina špecerijskega in kolonijalnega blaga na debelo in na drobno po najnižjih dnevnikih cenah.

Zahtevajte cenike!

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukanec, toaletno blago. Telefon 915

Razširjajte in naročajte „Trgovski list“!

Teodor Korn

Ljubljana, Poljanska cesta št. 3

Krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodo- vodov

Naprava strešnikovodov. - Kopalka in klosetne naprave. Izdelovanje posod iz pločevine za firne, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (skafle) za konzerve

Opalograph

popolnoma nov, samo dvakrat rabljen, se prodaja po nizki ceni. — Tozadevne ponudbe je poslati na naslov: »ZORA« dr. z o. z., Ljubljana, Kralja Petra trg št. 2.

Najboljši šivalni stroj je edino le

Josip Petelinc-a

znanka

Gritzner in Adler

za rodbino, obri in industrijo

Ljubljana

Pouk v vozu in brez voza. Večletna garancija. Delavnica za popravila

Na veliko Na malo

Veletrgovina

kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga

sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna

in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!